

Jens Vibjerg (V):

Jeg skal takke for den positive melding både fra CD og Kristeligt Folkeparti. Jeg synes, det i hvert fald vidner om, at vi kan få en positiv udvalgsbehandling af det her.

Nu kunne jeg jo selvfølgelig vælge den realistiske måde at udtrykke mig på omkring regeringspartierne og sige, at i forhold til dette forslag er man støbt i beton og ikke til at rokke ud af stedet. Men jeg vælger nu den mere positive linje og siger, at regeringspartierne jo ikke tilnærmelsesvis har det ambitionsniveau, vi andre har på miljøområdet. For der er jo ingen tvivl om, at en hurtig sagsbehandlingstid på det område her vil medføre store fordele på miljøområdet.

Tager vi en række af vores nicheproduktioner, er vi jo i den situation nu, at vi må se i øjnene, at de simpelt hen dør som dansk produktion. Det vil sige, at vi så kun har import tilbage, og det synes jeg er en stor skandale først og fremmest selvfølgelig for de forbrugere, der nu bliver henvist til at spise produkter, som vi ved har et langt højere indhold af sprøjtemiddelrester – endda rester af midler, som i mange år ikke har været tilladt i Danmark – men også en række producenter, der må lide virksomhedsdøden. Det synes jeg er utrolig sørgeligt, og jeg håber selvfølgelig, at vi i udvalgsarbejdet kan overbevise regeringspartierne og forhåbentlig også SF om, at vi altså kommer fremad ad vejen her. Ved at styrke udviklingen her kan vi styrke den integrerede produktion, altså den produktion hvor vi kun tager de mest skånsomme midler i brug, og det må være det, vi skal stræbe efter.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning**Fjerde næstformand (Margrete Auken):**

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

16) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 54:

Forslag til folketingsbeslutning om regelforenkligning gennem overførelse af landzonekompetencen til kommunerne.

Af Hans Christian Schmidt (V), Frank Dahlggaard (KF), Svend Aage Fauerholdt (DF) og Thorkild B. Fransgaard (FP) m.fl.
(Fremsat 18/11 98).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Miljø- og energiministeren (Svend Auken):**

I morgen er det lige nøjagtig 1 år siden, dette forslag sidst blev fremsat, og jeg kunne godt fristes til at genbruge min genbrugstale fra Folketingets første behandling af forslaget dengang, for nu er det vist femte gang inden for 5 år, vi skal tage stilling til, om kommunerne skal overtage amternes vandzonekompetence.

De første tre gange blev forslaget afvist, og sidste gang nåede vi ikke så langt, fordi forslaget bortfaldt ved udskrivelsen af valget. Men jeg kan huske, at vi blev rost for den kreativitet, vi udviste i argumenterne for at afvise forslaget.

Skal jeg være helt ærlig, synes jeg ikke, man behøver være særlig kreativ for at få øje på de mange fordele, der er ved, at landzonekompetencen bliver hos amterne. Til gengæld skal man nok være temmelig opfindsom for at få øje på, hvordan det skulle give færre regler og færre administrative byrder, blot fordi man flytter opgaven fra amterne og til kommunerne – tværtimod. Frikommuneforsøgene viste, at kommunerne gav flere tilladelser, at der kom flere klager fra naboer, og at Naturklagenævnet måtte omgøre kommunernes afgørelser, og den form for ekstra administration kan jeg godt undvære.

Der er i dag en klar arbejdsdeling mellem amter og kommuner. Amterne svarer for miljø og natur i det åbne land, mens kommunerne tager sig af bymiljøerne, også i landsbyerne, og derfor er det amtet, der har ansvaret for administrationen i landzonen. Kommunenens udtalelse indgår i amtets behandling af en landzonesag, så skal kommunen overtage kompetencen, ville det vel være rimeligt, hvis amtet som åbent land-myndighed fik en tilsvarende chance for at udtale sig, før kommunen traf sin landzone-

afgørelse. Så jeg kan ikke rigtig se, hvordan det, forslagsstillerne kalder dobbeltadministration, kan undgås.

Det handler i begge tilfælde om, at amt og kommune har forskellige oplysninger, som samlet bør ligge til grund for landzoneafgørelsen. Frikommuneforsøgene viste da også, at næsten halvdelen – 40 pct. af alle ansøgninger i landzonen – også behøver amtets tilladelse efter andre love som f.eks. vejloven, naturbeskyttelsesloven osv.

Opgavefordelingen i planlægningen i det åbne land, herunder landzonekompetencen, indgår i øvrigt i Opgavekommissionens arbejde. Der er tilsyneladende delte meninger i kommissionen om, hvilke typer landzonesager der enklere kunne løses i kommunerne. Kommunerne kan jo allerede i dag overtage landzonekompetencen i bl.a. landsbyerne, blot de afgrænser landsbyerne i deres kommuneplan. Jeg ser da også gerne, at kommunerne mere konsekvent udnytter de gode muligheder, de allerede har for at få landzonekompetencen i landsbyerne, hvor samspillet mellem byggesagsbehandlingen er indlysende, så jeg vil opfordre kommunerne til at bruge kommuneplanlægningen aktivt, også på dette punkt.

Sammenlagt er der altså efter min bedste overbevisning ikke sket noget siden sidst, der har fået regeringen og mig til at ændre mening om det enkle og hensigtsmæssige i den nuværende arbejdsdeling mellem amter og kommuner, mellem det åbne land og byerne. Amterne har den koordinerende rolle for det åbne land, og kommunerne har mulighed for at få landzonekompetencen i landsbyerne, så jeg må derfor afvise forslaget.

Lis Greibe (S):

Hvis det ikke lige var, fordi vi her i Folketinget er midt i en meget aktiv periode, kunne jeg næsten benævne forslaget fra de fire borgerlige partier som en form for beskæftigelsesterapi. Det er som nævnt femte gang, forslaget fremsættes, og jeg er derfor meget spændt på at høre, hvilke nye argumenter fremsætterpartierne mener, der nu foreligger, og som kan begrunde og berettiggende endnu en genfremsættelse.

Siden sidste fremsættelse har Opgavekommissionen, som det også blev nævnt af miljøministeren, vurderet behovet for ændringer i opgavevaretagelsen, også på dette område. På baggrund af sine drøftelser konstaterer kommissionen, at der er delte meninger og opfattel-

ser af, hvorvidt opgaven skal forblive amtskommunal, eller om den skal udlægges til kommunerne.

Hvis man, hvad angår flytning af landzonekompetencen fra amterne til kommunerne, ser på den partimæssige udmelding i Opgavekommissionen, undrer jeg mig endnu mere over, at Folketinget endnu en gang skal bruge tid og kræfter på spørgsmålet. Jeg går ud fra, at partiernes udmelding i Opgavekommissionen baserer sig på gennemarbejdede overvejelser. Disse overvejelser er af ret ny dato, og det er derfor uhyre let at ræsonnere sig frem til, at det ikke er muligt at tælle sig frem til et flertal for dagens forslag, ej heller denne gang.

Socialdemokratiet fastholder sin hidtidige holdning, nemlig at amterne skal varetage opgaven. Vore hovedargumenter er, at man sikrer en sammenhæng til øvrige amtskommunale opgaver, navnlig naturbeskyttelsesområdet, at amtskommunerne dækker et større geografisk område med et stort sagsantal og derfor bedre kan sikre en ensartet praksis i landzonesager, og at amtskommunerne har bedre muligheder for at fastholde naturhensyn over for de lokale hensyn.

Vi peger i stedet på en flytning af kompetencen ved en mere konsekvent kommunal udnyttelse af de eksisterende muligheder for udarbejdelse af landzonelokalplaner eller en entydig afgrænsning af landsbyer i kommuneplanen. Dette ville løse en væsentlig del af samspilproblemerne i den kommunale byggesagsbehandling, som nogle har fremført som et argument for at udlægge landzonekompetencen til kommunerne.

Under dække af ordet regelforenklings fremsættes med B 54 et forslag, der i virkeligheden betyder en ændring af beskyttelsen af det åbne land. Socialdemokratiet mener, at dansk planlægning virker godt. Vi har generelt et smukt og uspolet landskab, men det skal fortsat beskyttes. Vi mener, kompetencen til denne beskyttelse fortsat bedst varetages af amterne, og vi kan derfor ikke støtte det fremsatte beslutningsforslag.

Henriette Kjær (KF):

Det Konservative Folkeparti synes, at dette forslag er rigtig godt, og det er også derfor, vi er medforslagsstillere for jeg ved ikke hvilken gang.

Vi er bl.a. medforslagsstillere, fordi vi er imod unødvendig dobbeltadministration, og

det synes vi der finder sted nu, hvor både kommuner og amter skal tage stilling og vurdere samme sag. Vi ønsker, at beslutninger af denne karakter skal træffes af dem, der er tættest på, og det er jo folkene i lokalområdet, der daglig må leve med og se på resultatet af de beslutninger, der træffes. Det får mig til at stole på, at de også vil træffe nogle saglige og holdbare afgørelser.

Men ud over at jeg mener, det er urimeligt at centralisere afgørelser af den type, støder det mig også, at vi i så udstrakt grad benytter os af dobbeltadministration, så forslaget skal også ses i lyset af, at vi ønsker en afbureaukratisering af den offentlige sektor. Der er ingen grund til, at de ansatte i amterne skal bruge tid og kræfter på et stykke arbejde, der kan løses lige så godt i det kommunale led, og så vidt jeg er bekendt med Opgavekommissionens mening – som nu både ministeren og Socialdemokratiets ordfører har været inde på – er vi altså blevet imødekømt, så lidt er der da sket. Her anbefales det faktisk, så vidt jeg er orienteret, at en del af landzonekompetencen bliver overflyttet til kommunerne, så helt dumt er forslaget her nu heller ikke.

Men lad os da endelig dyrke Opgavekommissionens anbefalinger lidt mere i udvalget. Jeg håber i hvert fald, at de kan ændre noget af den hidtidige negative holdning, vi har set hos regeringspartierne.

Anni Svanholt (SF):

Det er nærmest en årligt tilbagevendende begivenhed, at Venstre og De Konservative, nogle gange sammen med Fremskridtspartiet og nu også med Dansk Folkeparti, fremsætter forslaget om at overføre landzonekompetencen fra amterne til kommunerne.

SF har ved tidligere behandlinger af det samme forslag tilkendegivet, at i SF ser vi ikke noget grundlag for at gennemføre den ændring, som er foreslået, og derfor afviser vi forslaget.

Formålet med zoneloven er at sikre, at den sammenfattende planlægning forener de samfundsmæssige interesser i arealanvendelsen og medvirker til at værne om natur og miljø, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag og med respekt for menneskets livsvilkår og bevarelsen af dyre- og plantelivet. I SF mener vi, at amtsrådet, som i øvrigt forvalter naturbeskyttelsesloven, miljøloven, vandindvindingsloven, råstofloven osv., er bedst eg-

net til at varetage dette formål set på baggrund af de øvrige interesser.

Zoneloven er et vigtigt redskab i planlægningen og beskyttelsen af det åbne lands interesser. Evalueringen af frikommuneforsøgene med overførsel af landzonekompetence fra amtsrådet til kommunalbestyrelser viste, at der i dag er en klar og hensigtsmæssig arbejdsdeling mellem amt og kommune som følge af revision af lovgivningen på plan- og naturbeskyttelsesområdet, og derfor skal den nuværende kompetencefordeling mellem amtsråd og kommunalbestyrelse fastholdes. Denne vurdering deler vi helt i SF, og derfor afviser vi endnu en gang dette forslag.

Svend Aage Fauherholdt (DF):

Lad os med dette beslutningsforslag give kommunerne et løft.

Landzonekompetencens overflytning fra amterne til kommunerne vil helt klart være en fordel og give en meget hurtigere sagsbehandling. Amternes regionplan vil jo stadig være til stede med en henvisning til forskellige funktioner, men i mange sager bliver man fri for den dobbeltadministration, der finder sted i dag.

Hvis vi foretog en høring blandt samtlige kommunalbestyrelsesmedlemmer her i Danmark, var der ingen tvivl: Så ville kompetencen omgående blive overflyttet til kommunerne, og det kunne så måske medvirke til, at vi hurtigere kunne nedlægge amterne. Kommunalbestyrelsesmedlemmer over hele landet ville få en ny funktion og blive endnu mere involveret i deres egen kommunes udvikling.

Dansk Folkeparti prioriterer B 54 meget højt og håber på de forskellige partiers tilslutning og vedtagelse af forslaget.

Ebbe Kalnæs (CD):

Jeg må sige, at CD bestemt ikke er ked af, at forslaget bliver fremsat.

Igen er det et spørgsmål om en nuancering, som vi mangler på området her. Vi skal prøve at kigge på forslaget, når det kommer i udvalget, og prøve at se, hvor grænserne går, og som fru Henriette Kjær også sagde, skal vi kigge på opgavefordeling osv.

Jeg synes, vi har det problem med de planer, at når vi starter i kommunalbestyrelsen og har administrationen ved siden af os, er der en dialog og en politisk vurdering, og der er også en fortolkning. Men når vi når næste niveau, amtet, er der noget større afstand mellem embeds-

mænd og politikere. Så begynder systemet rent planlægningsmæssigt at blive selvkørende i meget høj grad, så formindskes dialogen, så formindskes den politiske vurdering, og så formindskes fortolkningen af tingene.

Og når vi når op til det næste niveau, når det er blandet ind, nemlig styrelsen hos ministeren, bliver systemet næsten helt selvkørende, og det synes jeg er et problem. Lad os prøve at forestille os, om LEGO i Billund og Danfoss på Als kunne være opstået efter vedtagelsen af den planlov, vi har i dag. Det kunne de ikke, de ville ikke have eksisteret. Den smedemester på Als, som voksede ved lidt knopskydning, ville være blevet stoppet undervejs, og legetøjsfabrikken i Billund, der voksede ved knopskydning, ville også være blevet stoppet undervejs. Der havde kun været en meget lille chance for, at de iværksættere havde rykket tingene op med rod og var flyttet ind til et udlagt område, så sagerne havde nok ikke udviklet sig.

Jeg vil dog gerne understrege, at når jeg siger de ting, er det ikke, fordi vi ønsker et liberalistisk Klondyke, hvor alle kan gøre alt i enhver situation; det er ikke det, det handler om. Men vi må på en eller anden måde prøve at finde en løsning, så vi ved hjælp af planlovene sørger for, at tingene ikke bliver selvkørende.

Vi har eksempler på, at noget, som man søger om, måske tager 2½ år at behandle, og at udviklingen i mellemtiden har været sådan, at når tilladelsen endelig kommer efter 2½ år, er der kommet nye opfindelser eller nye udviklinger, som gør, at man egentlig ikke burde gennemføre det, som man lige har fået tilladelse til, men egentlig burde starte forfra, fordi der nu er en anden løsning, som er bedre. Men problemet er, at det gør man ikke, for så skal man starte forfra og tage en ny omgang. Og det vil sige, at der engang imellem bliver truffet nogle beslutninger, som ikke er heldige, fordi lovene har den enormt selvkørende virkning.

Men som sagt understreger jeg, at jeg meget gerne vil nuancere det her, for det er altså ikke et spørgsmål om, at vi bare skal give los. Selvfølgelig skal vi ikke det. Og når det gælder om at styre tingene miljømæssigt osv., skal vi selvfølgelig heller ikke have alle mulige småkom-muner til selv at tage stilling til, om der er et problem, for vi ved jo godt, at i små samfund, hvor man skal holde lidt fast på hinanden, og hvor man møder hinanden i Brugsen, er man ikke så god til at sige nej til hinanden osv. Men det er et andet problem, som også ligger i kon-

trolfunktionen, og det tror jeg egentlig ligger meget godt lidt højere oppe i systemet, for ellers kan jeg ikke rigtig få sagt nej til min moster.

Vibeke Peschardt (RV):

Ja, jeg kunne jo godt finde på at sige, at hr. Ebbe Kalnæs måske snakkede for sin syge moster, men det gør han jo nok ikke. Men jeg vil sige, at hvis det her forslag bliver gennemført, vil det ærlig talt være den rene ruin for det åbne land. Så stærkt bliver jeg altså nødt til at sige det.

Nu følger jeg ikke helt nøjagtigt, hvad der foregår i Naturklagenævnet, men der kommer jo immervæk nogle sager engang imellem, som viser noget om, hvor galt det kan gå.

Vi er ikke tilhængere af det her, og jeg tror, jeg vil dreje debatten – hvis vi nu kan tage mere af den i dag – hen i retning af, hvorfor vi overhovedet har en planlovgivning:

Jamen se dog på, hvordan Danmark udviklede sig, da vi ikke havde en planlovgivning, i 1960'erne, da pengene begyndte at strømme ind i samfundet, og hvor man for første gang prøvede at stramme det op gennem jordlovene, som jo faldt ved en folkeafstemning i 1964! Prøv at se, hvordan den jyske vestkyst ser ud på store strækninger, og hvordan kun ganske enkelte kommuner har formået ved en ordentlig planlægning at få det til at se nogenlunde ordentligt ud i dag! Det samme ville ske, hvis man gav los her.

Vi kan ikke støtte det her forslag.

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Jeg vil gerne sige til fru Vibeke Peschardt, at jeg sagde jo ikke, at vi bare skulle lade alting køre. Men det, jeg gerne vil prøve at understrege, er, at vi jo alle sammen ved, at der er sager rundt omkring, som bliver afgjort pr. automatik. Og vi står altså med lovgivning af forskellig art, hvor der kan være nogle fornuftige beslutninger i at flytte grænser og i at give lov til noget. Og det kan altså ikke hjælpe noget: Vi sidder som politikere og som repræsentanter for vælgerne for at sikre, at tingene går rigtigt til, og vi er ikke i stand til at skrive love, som kan køre af sig selv i al evighed.

(Kort bemærkning).

Vibeke Peschardt (RV):

Hr. Ebbe Kalnæs må undskyldte: Det var bare en lidt hurtig bemærkning, som jeg ikke kunne

holde tilbage. Men hr. Ebbe Kalnæs har selvfølgelig fuldstændig ret, og jeg er faktisk enig med ham i, at lovgivningen skal administreres så smidigt, at vi ikke er underlagt et eller andet kasketbureaukrati. Det er jeg fuldstændig enig i, og jeg har egentlig også opfattet hr. Ebbe Kalnæs' bemærkninger sådan.

Søren Kolstrup (EL):

Jeg tror, det her forslag er et rigtigt forslag at fremføre, hvis man vil risikere, at dansk planlovgivning bliver mere uregelmæssig, og hvis man vil risikere, at det bliver lokale magtstrukturer, der kommer til at bestemme. Hvis man vil risikere, at lokale fabrikker eller lokale jordrotter eller lokale netværk kommer til at bestemme lidt for meget, skal man flytte det over til kommunerne. Men hvis man vil sikre en mere ensartet planlovgivning, skal man fastholde de eksisterende tilstande.

Derfor siger vi nej tak til det her forslag fra Enhedslistens side.

Thorkild B. Frandsgaard (FP):

Jeg vil først sige tak for CD's ordførers glimrende indlæg.

Der er ingen begrundelser for at beholde landzonekompetencen i amterne. Med formandens tilladelse vil jeg gerne igen sige, at jeg har siddet i en kommunalbestyrelse siden 1978, og at jeg i meget af tiden har været medlem af det tekniske udvalg og i en periode været formand. Og i den periode, hvor jeg var formand for det tekniske udvalg, var vores kommune en af de kommuner, der var med i et frikommuneforsøg, hvor landzonekompetencen var udlagt til vores kommune, og det var en kæmpefordel administrationsmæssigt, men det var især en kæmpefordel for borgerne i vores kommune.

Så er der nogle, der har nævnt heroppe fra talerstolen, at når amterne er med i billedet, er der mere kontrol med, hvad der sker i de mindre kommuner ude i landzoneområderne.

Dertil vil jeg sige, at jeg har siddet og tænkt på det, og jeg kan faktisk ikke mindes én ting i alle de år, hvor amtet har været uenigt med os i kommunen, når vi er kommet med en indstilling. Der har ganske enkelt være tale om en dobbeltadministration til irritation for dem, der arbejder i kommunen, men til endnu værre irritation for de borgere, der bor derude. Og der bor jo mange mennesker i landdistrikterne og i de små landsbyer.

Så nævnte miljøministeren, at hvis man laver en kommuneplan og afgrænser det, kan kommunen få kompetencen, og det er jo rigtigt, men det er jo ikke sket ret mange steder endnu. Og i mange af de små landsbyer er det sådan, at hver eneste gang der skal gøres nogen ting, skal de vente i op til et år eller mere, fordi det skal ud omkring amtet.

Jeg ser ingen begrundelser for, at man skal sige nej til det her; det må jeg ærlig talt sige. Og nu har jeg set på det med kommunale øjne, men jeg er overbevist om, at det også er de øjne, vi skulle se på det med herinde, og jeg synes, man skulle støtte det her beslutningsforslag.

Men hvis man ikke direkte vil støtte det, kunne man så ikke være med til i udvalget at finde en eller anden løsning på det problem, som de små landkommuner og befolkningen derude står i?

Vi støtter selvfølgelig det her beslutningsforslag, men jeg håber, at vi kan finde en løsning i udvalget.

Jann Sjørnsen (KRF):

Da Kristeligt Folkepartis ordfører på området, hr. Ole M. Nielsen, ikke kan være til stede, skal jeg på Kristeligt Folkepartis vegne tilkendegive, at vi ikke kan støtte dette forslag, som er fremsat af en række partier.

Kristeligt Folkeparti mener, at amterne har varetaget den overordnede planlægning af det åbne land på en ganske fornuftig måde. Og i forvejen er det jo sådan, at amtsrådene forvalter naturbeskyttelsesloven, miljøloven, vandindvindingsloven, råstofloven og flere andre love, og vi mener, at den kompetencefordeling, der er i dag, er den rigtige, og at det altså også er det mest naturlige, at amterne varetager landzonekompetencen.

Det er altså på den baggrund, vi fra Kristeligt Folkepartis side ikke kan støtte det fremsatte beslutningsforslag.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):
Ordføreren for forslagsstillerne, hr. Hans Christian Schmidt.

Hans Christian Schmidt (V):

Det er klart, at når de fire partier, som her er nævnt, har fremsat det her forslag, er det selvfølgelig for at gennemføre en regelforenklung. Det ligner os jo, når vi laver sådan nogle ting, så det er selvfølgelig også det, der driver værket her.

Men vi jo må konstatere, at også Opgavekommissionen er på vej, og Opgavekommissionen er jo, som det blev sagt for et øjeblik siden af fru Lis Greibe fra Socialdemokratiet, delt mellem de politiske partier. Men der er én ting, man skal notere sig meget tydeligt med hensyn til Opgavekommissionen, og det er, at Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen har lagt deres lod ved netop de partier, som har fremsat det her forslag.

Og det, som det går ud på, er, at man vil ændre noget af landzonekompetencen, og det vil vi selvfølgelig forfølge i udvalget og, fordi både Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen er med på det, dér forsøge at få nogle kompromiser, som i hvert fald bærer i den retning.

Men tak for debatten! Så må vi tage det mere specifikke, når vi kommer til udvalgsarbejdet.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Margrete Auken):
Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget.

Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Fjerde næstformand (Margrete Auken):
Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 15. december 1998 kl. 12.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Med hensyn til de øvrige møder i den kommende uge skal jeg henvise til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 16.25
